

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i administracja
Plac Wolności 1.

Administracja czynna od godz. 9-12 wp.
Redakcja od godz. 1-2 po południu.

Prenumerata: Kwartalnie . Mk. 600.-
Miesięcznie . „ 200.-

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery szpalty na stronie) Mk. 30.-Przed tekstem Mk. 100.- za wiersz (dwie szpalty na stronie). Drobne 10 marek za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie mk. 100.-

Cena egzemplarza 50 Marek

Nr 12. (128.)

Łódź, wtorek 21 marca 1922 r.

Rok IV.

Nowa wielka pożyczka zewnętrzna departamentu Sekwany.

Wszyscy zapewne przypominamy sobie, jak zaraz po zawieszeniu broni w listopadzie 1918 r. Polska odrodzona stała się terenem zlotu najrozmaitszych misji zagranicznych, które, tchnąc jak się zdawało, szczerą dla nas sympatją i współczuciem niekłamanem, — jęły studjować wszelkie strony naszego życia społecznego, a owocem tych studjów miało być zbratanie ze zwycięskimi ludami cywilizacji romańskiej i anglo-saskiej, którego błogosławione skutki niebawem odczuć miało wyniszczone barbarzyńską, acz uczoną dłońią Teutona społeczeństwo, krwią jeszcze ociekające.

Wśród tych misji były i takie, które miały na celu badanie życia komunalnego naszych miast i miasteczek, jego potrzeb i widoków rozwoju na przyszłość, celem wypracowania olbrzymiego planu inwestycji komunalnych. Byli Amerykanie, Anglicy, Francuzi. Okazało się, że potrzeby te są olbrzymie, że wypada rozpocząć od samego początku, że nawet wielkie nasze skupienia miejskie są pozbawione tak podstawowych, niezbędnych wprost dla ochrony zdrowia i życia mieszkańców urządzeń, jak kanalizacja i wodociągi, a cóż dopiero mówić o wzorowych gmachach szkolnych, domach robotniczych, drogach i szosach, komunikacji miejskiej i podmiejskiej, gazowniach i elektrowniach, rzeźniach i tylu innych urządzeniach, których brak z trudnością wyobraża sobie kulturalny mieszkaniec Zachodu!

Otóż, jakkolwiek nie jeden z nas, i słusznie, w misjach tych wielkie pokładał nadzieje, bo wszak intratne inwestycje komunalne niewątpliwie stanowią winny atrakcję dla wielkich kapitałów zagranicznych, podczas wojny nagromadzonych, — przyznać trzeba, że nadzieje te zawiodły, że misje, o których mowa, nie zdziałały nic lub prawie nic. Mamyż oddać się zupełnemu rozczarowaniu? Bynajmniej. Przyczyny naszego niepowodzenia tkwią w części w nieumiejętnych krokach nowicjusza, jakim byliśmy na polu odbudowy państwa i społeczeństwa, w części zaś w nieprzychylniej dla nas ewolucji polityki międzynarodowej od chwili powstania Państwa Polskiego po dzień dzisiejszy. Ale dla każdego, kto wierzy w „Te, co nie zginęła“, jasną jest rzeczą, że przyczyny te są natury par excellence przemijającej, że słabe zaufanie, jakie nam zagranica okazyuje, przypisać na-

leży nie wewnętrznemu układowi naszych sił i potencji ekonomicznych, a jedynie chwilowej (przynajmniej w perspektywie dziejów), przypadkowej, że tak powiem, koniunkturze polityki międzynarodowej, — że więc z chwilą korzystnej dla nas zmiany tej koniunktury — i formy współdziałania z Polską wielkich i małych mocarstw zagranicznych z konieczności nowe i płodne przybrać muszą kształty.

Wyżej przytoczone powody wstrzemięźliwości zagranicy wobec naszych potrzeb komunalnych nie są jednak jedyne, czego najlepszym dowodem są wielkie trudności, z którymi walczyć musiał departament Sekwany, obejmujący Paryż i przedmieścia, zanim uzyskał od finansjery amerykańskiej olbrzymią pożyczkę w wysokości 25 milionów dolarów. Jakoż, starania o uzyskanie tej pożyczki zostały rozpoczęte we wrześniu 1919 r., a uwieńczone pomyślnym skutkiem po trzyletnich niemal usilnych a systematycznych zabiegach. Dopiero w końcu stycznia ub. r. ukazały się w wielkich dziennikach Stanów Zjednoczonych ogłoszenia z ramienia grupy banków, na których czele stoi firma Kuhn, Loeb & Co. w New-Jorku, nawołujące do subskrypcji obligacji wielkiej pożyczki, które nabywać można po kursie 90 $\frac{1}{2}$. Jest to wolna od wszelkich podatków państwowych i komunalnych 20-letnia 7 $\frac{1}{2}$ %-towa pożyczka, której termin płatności przypada 1-go stycznia 1942 r. Może jednak już być wykupiona, za 3-miesięcznym zaawizowaniem, po upływie dziesięciu lat (lecz nie wcześniej), t. j. 1 stycznia 1932 r. po kursie 105 więcej należne odsetki, albo też 1 stycznia każdego następnego roku również po kursie 105 mniej pół proc. w stosunku rocznym za każdy rok po upływie r. 1932-go. Procenty płatne są 1 stycznia i 1 czerwca każdego roku. Kapitał, odsetki i premje w razie przedterminowego zwrotu są płatne w monecie złotej obecnej lub nowej, ale podług obecnego wzorca wagi i próby.

Ciekawe, jak się przedstawia liczebnie zabezpieczenie tej olbrzymiej pożyczki komunalnej, jakoteż poprzednie obdłużenie. Otóż stosownie do ostatniej oficjalnej oceny z r. 1910 wartość gruntów i budynków, położonych w obrębie departamentu Sekwany, wynosiła około 21 miliardów franków (ściślej 20,700,000,000), a roczna dzierżawa około 1 i pół miljarda (ściślej 1,470,000,000) fr. Podług szacunku obecnego liczby te są naturalnie o wiele większe. Dług departamentalny na 31 grudnia ub. r. wynosił około miljarda (ściślej 984 milionów) franków, odsetki i kapitał amortyzacyjny stanowiły około 80 milionów (ściślej 77,870,000) franków. Departament wypłaca oprócz tego roczną ratę (anuitetę) w wysokości około 33 milionów (ściślej 32,520,000) franków w związku z świeżo wprowadzonym nowym lokalnym systemem transportu.

Oprócz powyższej pożyczki departament Sekwany zaciągnął jednocześnie pożyczkę w Anglii w wysokości trzech milionów funtów szterlingów, której obligacje wkrótce ukażą się na rynku finansowym. Obie te pożyczki stanowią jedyną pożyczkę zewnętrzną Departamentu i powiększają dług departamentalny prawie o 450 milionów franków, a roczną kwotę procentów i amortyzacji o 33 i pół miliona franków. Ogólny dług wynosi tedy około 1 i pół miljarda (ściślej 1,434,000,000) franków. Uwzględniając cenę kupna, nowe obligacje będą przynosiły 7,95 proc. w stosunku rocznym aż do ostatecznego terminu wykupu (r. 1942). O ile wykup nastąpi wcześniej, t. j. w r. 1932-ym, stopa procentowa wzrastać będzie stopniowo, dochodząc do maximum 8,75 proc.

Ponieważ miasto nasze znajduje się może również w przededniu zaciągnięcia zagranicą wielkiej pożyczki inwestycyjnej, ciekawą jest rzecz, co, podług zdania Amerykanów, stanowi o zachęcie do nabywania nowych

obligacji przez publiczność amerykańską. Odpowiednie ogłoszenia zajmują całe płachty olbrzymich dzienników amerykańskich, ustępy zaś, mające szczególnie zachęcić publiczność do nabywania pomienionych obligacji, w odróżnieniu od innych wielkim i tłustym odbite drukiem, w przekładzie brzmią, jak następuje:

1) Obligacje stanowią bezpośrednio, ogólne zobowiązanie departamentu Sekwany, który jest największym pod względem bogactwa i ludności z 89 departamentów, na jakie Francja jest podzielona, a który obejmuje miasto Paryż wraz z przedmieściami przemysłowymi. Rada Departamentu, będąca ciałem z wyborów, uchwała doroczny budżet, który prezydent Rzeczypospolitej zatwierdza specjalnym dekretem. Podatki i pożyczki departamentu podlegają sankcji Rządu Francuskiego.

2) Departament stwierdza brzmieniem odpowiedniego tekstu obligacji, że dopóki którakolwiek z obligacji pozostaje nieumorzona, żadna własność ani żadne źródło dochodu departamentu nie może służyć jako zabezpieczenie dla innych zobowiązań chyba, że będzie wyraźnie stwierdzone, iż obligacje niniejszej emisji korzystają z przywileju zabezpieczenia w stosunku do ich wartości na równi z nowymi zobowiązaniami.

3) Rada Departamentu jest ustawowo zobowiązana uchwalić i pobrać corocznie taką sumę podatków, jaka okaże się niezbędną dla zrównoważenia dorocznego budżetu. Budżet departamentu na r. 1921 we wpływach i wydatkach zamyka się sumą około 350 milionów franków. Podatek departamentalny w ciągu tego samego roku wynosił fr. 44 na głowę.

4) Pożyczka niniejsza oraz wyżej wymieniona pożyczka angielska są zaciągnięte w celu pozyskania funduszu inwestycyjnego dla ulepszenia i rozszerzenia nowowprowadzonych systemów transportu. Będą więc one zużyte całkowicie na cele produkcyjne.

Ogólny dług zewnętrzny departamentu Sekwany, jak wyżej wspomniano, wynosi 1,434 milionów franków. Licząc frank po kursie teraźniejszym w przybliżeniu marek 400, dług ten, w walucie krajowej wyrażony, stanowiłby zawrotną sumę 573 miliardów 600 milionów marek polskich. Aby nabrać pojęcia o ogromie tej liczby wystarczy uprzytomnić sobie, że banknotami tysiącmarkowymi, składającymi się na tę sumę, można byłoby pokryć powierzchnię o prawie 17 kilometrach kwadratowych, t. j. równoważną prawie połowie obszaru m. Łódz *), — a gdyby banknoty te ułożyć w stos jedne na drugie, wznieslibyśmy górę w wysokości około 57 i pół kilometra, t. j. 6 i pół razy wyższą od Ewerestu, najwyższego szczytu na kuli ziemskiej.

O wiele bardziej jednak pouczające i ducha pogrzipiające jest porównanie długu tego, w walucie krajowej wyrażonego, z długiem wewnętrznym Państwa Polskiego. Otóż, na 31 grudnia r. ub. dług ten wynosił 250,304,900,000 marek (tyle prawie, ile stanowił w całym państwie obieg banknotów P. K. K. P. na dzień 20 lutego b. r.), a więc był 2, 3 razy mniejszy, niż dług zewnętrzny departamentu Sekwany.

(*) Podług „Rocznika Statystycznego R. P.“ 1920/21. Część I, str. 35 i 309, powierzchnia Łodzi—miasta wynosi 37 km. kw., natomiast „Informator m. Łodzi“ na r. 1920, str. 35 oblicza tę samą powierzchnię na 10492 morgi, co stanowi około 60 km. kw. Która z tych dwóch liczb jest prawdziwa?

Może czynnik kompetentne zwrócić uwagę na tę rozbieżność i postarają się o uzgodnienie danych w następujących wydawnictwach.

Z drugiej znów strony, nasza polityka zarówno państwowa jak i samorządowa, daleka jest jeszcze od całkowitego wyzyskania siły podatkowej płatników. Gdyby, w samej rzeczy, nasz podatek komunalny wynosił na głowę tylko połowę tego, co wynosi wyżej przytoczony podatek departamentalny, stanowiłby 22 fr., t. j. 8800 marek, a oceniając ilość mieszkańców naszego miasta na pół miliona, Kasa Miejska ściagałaby rocznie 4,4 miljardy. Z taką pozycją wpływów naszego Wydziału finansowo-rachunkowego, Magistrat przy porządnej gospodarce, mógłby w ciągu lat niewiele zamienić miasto w kwitnący ogród.

Tak więc, powyższe dane porównawcze jeszcze bardziej utwierdzają nas w przekonaniu, wypowiedzianem na początku niniejszego artykułu, że przyczyn naszych niepowodzeń na wszechświatowym rynku finansowym i ekonomicznym szukać należy jedynie i wyłącznie w naszej polityce skarbowej z jednej strony, z drugiej zaś w naszej polityce zagranicznej. Pierwsza musi się zdobyć, prędzej czy później, na znalezienie środków i sposobów zrównoważenia budżetu państwowego, — druga zaś dążyć będzie konsekwentnie a wytrwale do podniesienia naszego znaczenia i powagi naszej zagranicą wszelkimi rozporządzalnymi środkami, z których last not least jest umiejętnie zorganizowana i prowadzona propaganda zagraniczna.

Otóż, przywrócenie równowagi budżetu państwowego niechybnie pociągnie za sobą oparcie naszej gospodarki komunalnej na zdrowych podstawach finansowych, których wynikiem będzie możliwość wstąpienia naszych jednostek samorządowych na drogę inwestycji produkcyjnych w charakterze moralnie i materialnie zainteresowanego współnika. Najodpowiedniejszą zaś formą ujęcia tego zainteresowania zdaje się być forma przedsiębiorstwa publiczno-prywatnego, która jednostce komunalnej zapewni znaczny udział w zyskach obok możliwości kontroli i obrony interesów publicznych z zachowaniem dodatnich stron t. zw. inicjatywy prywatnej i prywatnego ducha przedsiębiorczego. Wielkie te jednak przedsiębiorstwa będą mogły powstać jedynie przy współdziałaniu i współpracy kapitałów zagranicznych pod zobopólnem hasłem „do ut des“, — koniecznym zaś i dostatecznym zarazem warunkiem tego współdziałania jest przychylna dla nas zmiana konjunktury polityki międzynarodowej, — zmiana, której przyspieszenie zależy w znacznej mierze od dalszego biegu i kierunku naszej polityki zagranicznej.

Zmiana ta, prędzej czy później, zająć musi, a wówczas nastąpi ruń na Polskę kapitałów zagranicznych, którą — przyjdzie chwila — radzi będziemy powstrzymać. Wówczas dopiero rzucone ziarna plon wydadzą. Zostaną wydobyte z pod pyłu zapomnienia sprawozdania komunalne już dawno rozproszonych misji zagranicznych, — odnowa zostaną nawiązane przerwane nici stosunków i... sympatji, — i kraj nasz stanie się terenem ożywionej, wprost gorączkowej akcji na wielką skalę w dziedzinie inwestycji komunalnych.

Może chwila ta jest już niedaleka.

IZYDOR FATERSON

b. wice-prezydent m. Łodzi.

Dział sprawozdawczy.

Z Obrad Magistratu.

Uchwała № 213

z dnia 7 marca 1922 roku.

Przyjmując do wiadomości pismo Oddziału Prawnego № 161/22-1a z dn. 8 marca 1922 roku, postanowiono wystąpić do Rady Miejskiej z prośbą o powzięcie na jednym z najbliższych posiedzeń formalnej uchwały w sprawie umiastowienia Biblioteki Publicznej w Łodzi, treści następującej:

„Rada Miejska m. Łodzi w związku z uchwałą № VIII z dnia 31-go stycznia 1922 roku oraz wnioskiem Magistratu № 213 z dnia 7 marca 1922 roku, postanawia:

1. nabyć w drodze darowizny od Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Łodzi cały majątek rzeczonygo Towarzystwa wraz z biblioteką, urządzeniem, aktywami i pasywami oraz ze znajdującą się w kasie Towarzystwa gotowizną w wymienicznym bilansie za rok 1921 szacunku i na warunkach, wymienionych w liście Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Łodzi do Magistratu № 15 z dnia 23 lutego 1922 roku;

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały”.

następują podpisy.

Zgodność stwierdza
(—) Miecz. Kalinowski.

Z obrad Rady Miejskiej.

Protokul

9-go (IV sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dn 15 marca 1922 r.

Posiedzenie nie odbyło się z powodu braku quorum ustawowego. Do godz. 9 min. 10 przybyło 42 członków Rady Miejskiej.

Przewodniczący:

(—) J. Rosenblatt.

Prowadzący protokul: (—) P. Rundo.

Sprawozdanie z działalności Urzędu Stanu Cywilnego za m. luty 1922 r.

Działalność Urzędu Stanu Cywilnego w miesiącu lutym r. b., przedstawia się jak następuje:

Tablica I. Zgłoszono urodzeń nowonarodzonych, oraz tych, którzy nie posiadali jeszcze świadectw urodzeń.

Termin	do 8 dni		do 10.		do 15.		do 20.		do 25.		do 30.	
	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.
Płeć												
Adwent.	1											
Baptyst.		1	2	1								
Żydów	33	7	68	81	11	17	15	20	15	23	11	23

Ogółem zgłoszono urodzeń:

adwentystów 1
baptystów 4
żydów 388

Uwaga: Na ogólną liczbę dzieci, zarejestrowanych w terminie 8 dniowym, § 95 K. C. P., było 10 dzieci martwourodzonych płci męskiej i 3—płci żeńskiej.

W miesiącu sprawozdawczym wciągnięto do tutejszych rejestrów zgonów: 180 zgonów żydów i 4 baptystów, wtem 40 zgonów dzieci w wieku do 1 roku. Sporządzono 83 akta ślubu, wtem 1 baptysty, przy czem zalegalizowano związki małżeńskie, zawarte wg. rytuału żydowskiego, przed kilku lub kilkunastu laty. (patrz. tablica II.):

Tablica II. Zgłoszenia ślubów.

w dniu dokona-	na il	poroku	po 5	po 10	po 15	po 20	po 25
nania obrzędu religijn.	dzien		1	1.	1.	1	1.
1	2	69	6	2	1	1	1

Uprawniono 25 dzieci, zrodzonych przed sporządzeniem przez rodziców aktów ślubu, wskutek czego zabezpieczono im, na zasadzie §

291 K. C. P. prawa majątkowe i osobiste dzieci ślubnych.

W myśl art. 54 Prawa o małżeństwie z r. 1836 sporządzono 56 aktów znania. Poświadczono 143 zapowiedzi ślubu. Wydano z archiwum wyciągów:

pełnych	455.
skrótów	789.
do celów szkolnych	1.
Razem	1245.

Na mocy wyroku sądowego uznano 1 małżeństwo za rozwiązane przez rozwód, o czym zgodnie z § 95 K. C. P. uczyniono adnotację na osobnym akcie, a odpisy przesłano do archiwum hipotecznego, celem wciągnięcia go do duplikatu.

Sporządzono i przesłano tygodniowe wykazy statystyczne do miejskiego Urzędu Statystycznego, oraz kartki indywidualne, za czas od 1.X. 1921 r. — 31. XII. 1921 r. wł., do Głównego Urzędu Statystycznego. Wypełniono 25 kwestionariuszy sądowych; przesłano do 434 miejskich i wiejskich gmin politycznych, wykazy z zaimmatrykułowanych ślubów, urodzeń i zgonów, za ostatni kwartał r. ub., celem poczynienia odpowiednich wzmianek w księgach stałej ludności oraz załatwiono korespondencję z gminami politycznymi i władzami w 147 sprawach.

Kasa w miesiącu sprawozdawczym wykazuje wpływów:

Mk. 944,010.

przyczem po wylegitymowaniu się z pobierania zapomóg z miejskich instytucji Opieki Społecznej, zwolniono z opłat 23 osoby.

Zgodnie z wnioskiem Urzędu, powołana została do życia, przy Wydziale Prezydjalnym, „Komisja dla ustalania wieku popisowych żydów”, nie posiadających formalnych metryk urodzenia, z prezydentem A. Rzewskim, jako przewodniczącym na czele.

W myśl art. 72 K. C. P. księgi unikatów i duplikatów za 1921 r., zostały zaopatrzone w skorowidze i zakończone protokołami, przyczem

wysłano do tutejszego Wydziału Hipotecznego:

2 duplikaty rejestrów ślubu,
5 duplikatów „ urodzeń,
2 duplikaty „ zejść,

wraz z 12 zeszytami aneksów do aktów ślubu.

Zarządzenia władz naczelných.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów miejskich i o karach, nakładanych przez gminy miejskie za fałszywe zeznania podatkowe na obszarach b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

I. Przekazanie gminom miejskim części wpływów z państwowego podatku dochodowego i przejęcie annuitetów od długów miast zaciągniętych na pokrycie wydatków poniesionych w zastępstwie Państwa.

Art. 1.

Miasta i miasteczka b. zaboru rosyjskiego, z wyłączeniem osad położonych na obszarze b. Królestwa Polskiego, oraz gminy b. zaboru austriackiego, podpadające pod ustawę krajową z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. Ust. Kr. № 24), niemniej z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. Ust. Kr. № 51), tudzież miasta stołeczne Lwów i Kraków otrzymują z państwowego podatku dochodowego 30%, zaś Warszawa 50% wpływów z tego podatku w poszczególnych miejscowościach.

Art. 2.

Miejscowości, wymienione w art. 1 niniejszej ustawy, otrzymują ze Skarbu Państwa raty amortyzacyjne (annuitety) od długów zaciągniętych w okresie od dnia 1 sierpnia 1914 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy na pokrycie wydatków, poniesionych w zastępstwie Państwa, przy potrąceniu udzielonych miastom zaliczek ze Skarbu Państwa.

Blizsze określenie rodzaju i sposobu ustalenia wysokości tych wy-

datków, zawierać będzie rozporządzenie wykonawcze.

H. Podatek od obrotu i dodatki do państwowego zasadniczego podatku przemysłowego.

Art. 3.

Miejscowości, wymienione w art. 1 mają prawo pobierać do końca roku 1923:

a) Podatek od obrotu od przedsiębiorstw oraz zajęć zawodowych, które na podstawie ustawy o państwowym podatku przemysłowym, podlegają procentowemu podatkowi od zysku (art. 488 ust. o państw. podatku przemysłowym).

b) Dodatki do państwowego zasadniczego podatku przemysłowego od wszystkich innych przedsiębiorstw i zajęć zawodowych i zarobkowych, które na podstawie powyższej ustawy podlegają tylko państwowemu zasadniczemu podatkowi przemysłowemu.

Art. 4.

Podatkowi od obrotu, podlegają obroty tych jednostek podatkowych, które są pociągnięte do państwowego podatku przemysłowego w obrębie danej miejscowości. Przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego składania rachunków płacą podatek od obrotu w takiej wysokości, jaka wypada ze stosunku zasadniczego podatku przemysłowego (patentów), opłaconego w obrębie danej miejscowości do ogólnej sumy państwowego zasadniczego podatku przemysłowego opłaconego przez dane przedsiębiorstwo.

Art. 5.

Miarodajne dla wymiaru podatku od obrotu są sumy obrotów, ustalone w myśl postanowień art. 470 i 495 ustawy o państw. podatku przem. i s. 162 instrukcji do tejże ustawy przez organy skarbowe powołane do wymiaru państwowego podatku procentowego od zysku.

Art. 6.

Stopa podatku wynosi:

- a) Od obrotu — nie więcej 0,2%,
- b) Dodatków do państwowego zasadniczego podatku przemysłowego — nie więcej 50% tego podatku

Art. 7.

Na poczet podatku od obrotu mogą być pobrane dodatki do zasadniczego podatku przemysłowego (patentów) od przedsiębiorstw wymienionych w art. 3 lit. a), jednak nie więcej, niż 100% tego podatku.

Nadwyżki, zapłacone z tego tytułu ponad kwoty wymierzonego podatku od obrotu, podlegają zwrotowi, po potrąceniu przypadających od płatnika z innych tytułów miejskich należności podatkowych.

Art. 8.

Przedsiębiorcy widowisk, opłacający podatek miejski od widowisk i rozrywek, mają prawo potrącić przy wymierzaniu podatku od obrotu i od dodatków do państwow. zasadniczego podatku przemysłowego, prócz wymienionych w ustawie o państwowym podatku przemysłowym, kwoty wpłacane do kasy miejskiej tytułem podatku od widowisk i rozrywek.

Art. 9.

Bliższy sposób pobierania podatku od obrotu i dodatków do państwowego podatku przemysłowego określi statut podatkowy, zatwierdzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 10.

Do czasu wprowadzenia jednolitej ustawy o państwowym podatku przemysłowym na obszarze b. zaborsu austriackiego, zamiast art. 3—8 obowiązują następujące postanowienia:

Podatek od obrotu w wysokości ustalonej w art. 6 pobiera się od przedsiębiorstw zarobkowych i zatrudnień na zysk obliczonych oraz przedsiębiorstw, obowiązanych do

publicznego składania rachunków, podlegających powszechnemu, względnie szczególnemu podatkowi zarobkowemu (ustawa o bezpośrednich podatkach osobistych z dnia 25.X 1896 r. — austr. Dz. Ust. P. № 220 — i późniejsze nowele).

Organy wymiarowe I instancji winny ustalić obrót powyższych przedsiębiorstw i zatrudnień przy sposobności wymiaru podatku zarobkowego. Obrót przedsiębiorstw, podlegających szczególnemu podatkowi zarobkowemu, rozdziela się na poszczególne miejscowości w ten sam sposób, w jaki, wedle dotychczasowych przepisów, przypisywano tangenty łącznego podatku zarobkowego na odnośne miejscowości w celu obliczenia dodatków autonomicznych.

Na poczet podatku od obrotu, tytułem zaliczki, będą pobierane na obszarze b. zaboru austriackiego dodatki miejskie do powszechnego, względnie szczególnego podatku zarobkowego, w wysokości przez zarządy wymienionych w art. 1 miejscowości ustalić się mającej. Nadwyżka zaliczki podlega zwrotowi w myśl postanowień art. 7.

III. Przekazanie gminom miejskim podatku od nieruchomości.

Art. 11.

Pobierany na rzecz Skarbu Państwa podatek od nieruchomości miejskich, zaprowadzony w b. zaborze rosyjskim ustawą z dnia 6/19 czerwca 1910 r. (Ros. Zb. Pr. i Rozp. z r. 1910 № 113), przekazuje się do końca 1928 r. na rzecz tych miast, w których on obecnie istnieje, względnie stosownie do przepisów powyższej ustawy winien być zaprowadzony. Wymiar i pobór podatku mająj skutecznie miasta, na zasadach powołanej wyżej ustawy i wydanych do niej instrukcji, oraz przepisów wykonawczych ze zmianami, określonymi w art. 12—10 niniejszej ustawy.

Art. 12.

Podatkowi podlegają wyłącznie nieruchomości, leżące na obszarze miasta.

Art. 13.

Wolne od podatku są jedynie:

1) Nieruchomości, dające mały dochód, od których podatek nie wynosiłby 10 mk. rocznie.

2) Nieruchomości, należące do instytucji wyznaniowych wszelkich uznanych w Państwie wyznań, oraz instytucji opieki społecznej, publicznych instytucji leczniczych i naukowych, a nie przynoszących dochodów przez oddanie ich w najem lub w dzierżawę.

3) Grunta, należące do dróg żelaznych typu normalnego wraz z budynkami i konstrukcjami, przeznaczonymi na potrzeby ruchu kolejowego.

Art. 14.

Aż do uchylenia ustawy o ochronie lokatorów, okresem wymiarowym jest każdy rok kalendarzowy oddzielnie, przyczem wymiar podatku może być dokonywany na podstawie czynszów najmu, ustalonych już poprzednio z uwzględnieniem ewentualnych podwyżek, jakie na dany rok będą prawnie dopuszczone, bez ponownego przeprowadzenia przepisane go ustawą postępowania wymiarowego. Sposób i termin przeprowadzenia przepisanej w art. 5 ust. z dn. 16/19 czerwca 1910 r. lustracji nieruchomości lub sprostowania kwot podatkowych na wypadek podwyżki określi Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 15.

Wysokość podatku uchwała na każdy okres podatkowy reprezentacja miejska, przyczem jednak podatek nie może wynosić mniej niż 15% ani więcej niż 30% przeciętnego podatkowego dochodu netto od nieruchomości.

Art. 16.

W miejsce urzędów i organów, powołanych obecnie do ogólnego zarządu podatkiem od nieruchomości miejskich i do wykonywania potrzebnych do tego czynności, wstępują urzędy i organy miejskie.

Blizsze postanowienia wyda Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 17.

Uchyla się pobór podatku domowo-czynszowego do końca 1923 r. zaprowadzonego w b. zaborze austriackim ustawą z dnia 9 lutego 1852 r. (austr. Dz. U. P. № 17), względnie ustawą z dnia 12 lipca 1896 r. (austr. Dz. U. P. № 120). Zarazem uchyla się w gminach miejskich b. zaboru austriackiego (art. 1 niniejszej ustawy) pobór podatku domowo-klasowego, zaprowadzonego austr. patentem cesarskim z dnia 23 lutego 1820 r., względnie ustawą z dnia 9 lutego 1882 r. (austr. Dz. U. P. № 17); natomiast rozciąga się ten podatek także na budowle wynajęte w całości lub części, jeżeli znajdują się poza obrębem gmin miejskich. Uchylenie tego podatku ma moc do końca 1923 r.

Art. 18.

W gminach miejskich b. zaboru austriackiego, określonych w art. 1 niniejszej ustawy, zaprowadza się podatek od nieruchomości, który ma być na rzecz tych gmin wymierzany i pobierany według zasad podanych w art. 11—16 niniejszej ustawy, względnie wedle zasad rosyjskiej ustawy z dn. 6/19 czerwca 1910 r. (ros. Zb. Pr. Rozp. z 1910 r. № 113), w brzmieniu tekstu, ogłoszonego w myśl art. 31 niniejszej ustawy, do końca r. 1923.

Art. 19.

Ustawa niniejsza nie narusza przysługującego nowym budowlom na mocy obowiązujących w b. zabo-

rze austriackim ustawą czasowego i całkowitego zwolnienia od podatku, natomiast inne ulgi podatkowe uchyla się.

Również uchyla się przepis ideanego podatku dla celów wymiaru podatków samorządowych.

Do budowli rozpoczętych po dn. 31 grudnia 1920 r., przepisy powyższych ustaw austriackich nie będą stosowane. Miasta mogą jednak dla takich budowli ustanowić odpowiednie czasowe ulgi podatkowe.

Art. 20.

Przypadający od nowych budowli w b. zaborze austriackim na mocy ustaw z 25 marca 1880 r. (austr. Dz. U. P. № 39) i 9 lutego 1882 r. (austr. Dz. U. P. № 17) 5% podatek w miejscowościach podlegających podatkowi od nieruchomości (art. 17 i 18 niniejszej ustawy) będzie pobierany na rzecz tychże miejscowości.

Właścicielom nowych budowli przysługuje jednak prawo żądania, by zamiast powyższego 5% podatku był wymierzany i pobierany podatek od nieruchomości miejskich wedle przepisów niniejszej ustawy.

IV. Ustanowienie w gminach miejskich podatku od lokali.

Art. 21.

W miejscowościach, w których do końca roku 1919 istniał państwowy podatek mieszkaniowy, zaprowadzony w byłym zaborze rosyjskim, zaprowadza się na rzecz gmin miejskich podatek od lokali. Innym miejscowościom byłego zaboru rosyjskiego może Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu zezwolić na pobór tego podatku. Zarazem zaprowadza się podatek od lokali w miejscowościach byłego zaboru austriackiego w art. 1 podanych.

Art. 22.

Podatkowi od lokali podlegają z wyjątkami wskazanymi w art. 23

mieszkania, zakłady przemysłowo-handlowe lub inne ubikacje bez względu na to, czy mieszkanie lub ubikacje są wynajęte, bądź oddane do użytku bezpłatnie, bądź też znajdują się w domu własnym.

Art. 23.

Podatkowi nie podlegają:

a) pomieszczenia świątyni otwartych dla ogółu poszczególnych wyznań,

b) lokale zameldowane przez instytucje naukowe, oświatowe i dobroczynne, z wyjątkiem lokali, odnajmowanych lub oddanych przez te instytucje do użytkowania i przynoszących dochód,

c) lokale w domach nowo wybudowanych, nadbudowanych lub odbudowanych po dniu 1 stycznia 1919 roku przez lat dziesięć od wprowadzenia lokatorów,

d) zajęte przez cudzoziemskich przedstawicieli dyplomatycznych, uwierzytelnionych przy Rządzie polskim, i inne osoby, należące do składu poselstw i misji, przez konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych, będących poddanymi tego państwa, które ich mianowało, jeżeli z państwem tem Polska zawarła konwencję co do spraw konsularnych, albo jeżeli przedstawiciele polscy w tych państwach korzystają z podobnych ulg, oraz lokale, służące na potrzeby tych poselstw misji lub konsulatów.

Art. 24.

Podatek opłacają osoby fizyczne lub prawne, zajmujące lokale, podlegające podatkowi.

Podatek ten winni ściągnąć właściciele realności wraz z komornem i innemi należyciami. Za pobór tego podatku otrzymają właściciele realności odszkodowanie w wysokości 5% od kwoty wpłaconej do kasy miejskiej.

W razie odmowy zapłaty, a najdalej w miesiąc po terminie płatno-

ści, winien właściciel lub jego zastępca donieść kompetentnej władzy o odmowie lub zwłoce, poczem następuje egzekucja ze strony gminy. O ileby właściciel w oznaczonym terminie trzydziestodniowym nie doniósł o odmowie, obowiązek uiszczenia tego podatku przechodzi na właściciela, z prawem regresu do lokatora.

Rozporządzenie wykonawcze określi wysokość odsetek zwłoki oraz termin, od którego mają być płacone.

Podatek od lokali w miejscowościach leczniczych i w lotniskach unormuje rozporządzenie wykonawcze, wydane stosownie do art. 31.

Art. 25.

Wysokość podatku określa stosownie do faktycznego komornego lub wartości czynszowej na każdy rok podatkowy reprezentacja miejska z mocą obowiązującą dopiero w 2 miesiące po ogłoszeniu uchwały. Najniższa jednakże norma tego podatku ma wynosić 25% faktycznego komornego lub wartości czynszowej. Podatek opłaca się w terminach kwartalnych: 1 stycznia, kwietnia, lipca i października.

Po zmianach ustawy o ochronie lokatorów stawki podatku od lokali ulegną ponownemu zatwierdzeniu Rządu.

Art. 26.

Wymierzanie i ściąganie podatku od lokali wykonują urzędy i organa miejskie.

V. O karach, nakładanych przez gminy miejskie za fałszywe zeznania podatkowe.

Art. 27.

Wniesienie świadomie fałszywych zeznań przez płatników wszelkiego rodzaju podatków i opłat miejskich, pobieranych bezpośrednio przez organa miast, wymienionych w art. 1, oraz udzielanie fałszywych wyjaśnień w tych sprawach podatkowych przez

inne osoby, będzie karane grzywną do wysokości 1,000,000 mk. Grzywnę na wypadek niemożności ściągnięcia zastąpi pozbawienie wolności na czas do trzech miesięcy.

Do orzekania powołany jest Magistrat. Od orzeczenia karnego Magistratu można odwołać się do państwowej władzy nadzorczej Magistratu w ciągu dni 14, licząc od dnia następującego po doręczeniu orzeczenia karnego, a od orzeczenia władzy nadzorczej w tym samym terminie do miejscowego właściwego sądu okręgowego, który rozstrzyga ostatecznie przy odpowiednim zastosowaniu przepisów dotyczących odwołania się od wyroku sądów pokoju (powiatowych). Sąd okręgowy nie może jednak uchylić orzeczenia ani może jednak uchylić orzeczenia administracyjnego z poleceniem ponownego rozpatrzenia sprawy i wydania nowego orzeczenia.

Odwołanie do władzy nadzorczej lub sądu nie wstrzymuje wykonania kary z wyjątkiem pozbawienia wolności.

O wykonanie kary pozbawienia wolności należy zwrócić się do sądu pokoju (powiatowego), który wydaje polecenie w tym przedmiocie po stwierdzeniu prawomocności orzeczenia i bezskuteczności egzekucji na podstawie przesłanych mu w tym celu akt sprawy.

VI. Postanowienia końcowe.

Art. 28.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1921 r. na obszarze b. zaboru rosyjskiego i b. zaboru austriackiego.

Termin oraz sposób przekazania czynności wymiaru i poboru podatku od nieruchomości organom miejskim będzie określony przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Wpływy Skarbu Państwa z podatku od nieruchomości i z podatku domowo-czynszowego, względnie do-

mowo-klasowego (art. 17), pobranych za czas od 1 stycznia 1921 roku, będą przelane do kas miejskich sposobem, który określi Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Upoważnia się Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ewentualnie z Ministrem b. dzielnicy pruskiej do rozciągnięcia niniejszej ustawy na obszar b. dzielnicy pruskiej drogą rozporządzenia.

Art. 29.

Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają prawa miejscowości wymienionych w art. 1 do dalszego poboru, względnie wprowadzenia podatków i danin miejskich, opartych na dekrete w przedmiocie skarbowości gmin miejskich z 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. № 14 poz. 150), względnie dekrete w przedmiocie skarbowości powiatowych związków komunalnych z 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. № 14 poz. 151), oraz na ustawach gminnych, obowiązujących w Małopolsce i ustawie z 24 października 1919 r. (Dz. Ust. № 88 poz. 479) w przedmiocie zmian tychże ustaw gminnych, o ile odnośne postanowienia tych dekretów i ustaw nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Opodatkowanie bezpośrednio przemysłu i handlu oraz zajęć zawodowych i zarobkowych na rzecz miejscowości, wymienionych w art. 1 niniejszej ustawy odbywać się może jedynie na podstawie art. 1—26 niniejszej ustawy.

Art. 30.

Wszelkie przepisy, sprzeczne z postanowieniami niniejszej ustawy, tracą moc obowiązującą.

Art. 31.

Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Skarbu, których nadto upoważnia się, aby teksty ustaw rosyjskich z dn. 8/19 czerwsa 1910 r.

o podatku państwowym od nieruchomości w miastach i z dn. 14/27 maja 1893 r. o państwowym podatku mieszkaniowym z uwzględnieniem zmian zawartych w art. 12—16 i 21—26 niniejszej ustawy, tudzież zmian,

wynikających z odnośnego unormowania ustroju administracyjnego i kompetencji władz w Polsce, ogłosili z mocą obowiązującą na obszarach b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

ZAGADNIENIA KOMUNALNE.

Inż. ADOLF GOLDBERG

b, kierownik Oddziału Zabudowy

Magistratu m. Łodzi.

Komunikacja kolejowa Łodzi.

Dokończenie.

Kolej Fabryczno-Łódzka, która z Kuluszek biegnie niemal prostą linią, — zakreśla pod Bedoniem łuk ku północy i wcina się prostopadle w miasto. Odcinek pomiędzy Widzewem a ul. Sienkiewicza, zakończony ślepiami czołowymi torami, stanowi obce Łodzi rozwiązanie, rozpoławiające naturalny ruch komunikacji wewnętrznej. Wyprostowanie całej linii skierowałyby ją ku południowi miasta, gdzie projektowany jest początek wewnętrznej trasy przeznaczonej dla wyłącznej komunikacji osobowej. Odcinek w granicach miasta pomiędzy Widzewem, a ul. Sienkiewicza, stałby się niezbędnym, a pociągi, nadchodzące ze wschodu biegłyby po nowozbudowanej linii od Bedonia, wynoszącej około 10 km. i kierowałyby się, poprzez południowy dworzec zewstawczy ku dworcem osobowym po projektowanej linii wewnętrznej. Istniejąca część linii od Bedonia do Łodzi stałaby się odcinkiem będącej w budowie kolei kutnowskiej z koleją obwodową, tworzącą pętlicę dla ruchu odśrodkowego bądź to komunikacji osobowej bądź też towarowej. W ten sposób wewnętrzna komunikacja miejska we wschodniej części wolną by była od przeszkód i odbywać by się mogła normalnie z północy na południe i odwrotnie.

Dla wydzielenia ruchu osobowego, koniecznym by się okazało i odchylenie linii kaliskiej. W tym celu należałoby połączyć koleją kaliską z koleją obwodową 5 km. odcinkiem pomiędzy Lublinkiem, a Szosą Pabjanicką, przeznaczonym dla obsługi pociągów osobowych, doprowadzonych do wewnętrznej trasy osobowej. Pomocnicze linje kolejowe okażą się niezbędnymi w tym miejscu, z chwilą urzeczywistnienia budowy kanału spławnego, którego port mieścić się może jedynie w dolinie rzeki Neru pod Konstantynowem. W tym wypadku istniejąca trasa pomiędzy Lublinkiem, a dworcem kaliskim pozostawałaby dla obsługi towarowej. Zespolecie komunikacji osobowej i towarowej na krótkiej przestrzeni obwodowej kolei nie byłoby zbyt dotkliwym, gdyż część miasta, zawarta w klinie pomiędzy szosami Pabjanicką, a Rzgowską, przeznaczona ma być na cele mieszkalne, a zatem nie przewidywane są w tym miejscu żadne odnogi dla celów przemysłowych lub lokalnych.—

Pociągi osobowe, nadchodzące koleją kaliską w kierunku Warszawy już pod Zgierzem wbiegałyby na linię kutnowską i tak samo, jak pociągi tejezj linii przechodziłyby bezpośrednio ku wewnętrznej linii osobowej.

To samo tyczy ewentualnych przyszłych kolei w kierunku Piotrkowa oraz Skierniewic.—

Całe zewnętrzne przekształcenie istniejącego układu wymagałoby budowy 15 km. nowych linii, co przy doniosłości udogodnień jest przedsięwzięciem niewielkim.—

Wewnętrzna linja przeznaczona dla wyłącznej komunikacji osobowej przechodziłaby od okolic Chojen aż ku okolicom Radogoszcza. Stanowiąc przedłużenie projektowanych: 1) kolei do Piotrkowa oraz 2) odchylenia kolei Fabryczno-Łódzkiej po ominięciu południowego dworca zestawczego, krzyżowałaby się ta linja na różnych poziomach z koleją obwodową, będąc z nią wszelako połączona dwoma łukami. Przechodząc zupełnie wolnemi i niezabudowanemi dziś terenami ku północy, przecinając niezabudowaną część gruntów fabrycznych Tow. Akc. K. Szajblera wzdłuż ulicy tejże nazwy, poprzez park miejski „Źródliko”, wzdłuż ulicy Wodnej poprzez niezabudowane części bloków na prostej linii ku boisku ogrodu Publicznego Helenów i znów poprzez wolne tereny — zetknęłaby się dwoma łukami i prostą z będącą obecnie w budowie koleją Łódź-Kutno.

Przy zachowaniu niewielkich spadków rozległych równi stacyjnych, — miarowa falistość gruntu zezwala na przeprowadzenie linii w różnych poziomach z przecinaniami ulicami. W wynikające z natury rzeczy bądź to nasypy bądź też wykopy zapewniłyby niehamowaną komunikację wewnętrzną miasta.

Omawiane wolne tereny są tanie i przy odpowiedniej polityce komunalnej niska ich cena aż do czasu wykupu dałaby się utrzymać. Nieliczne i mało wartościowe budynki przy ul. Wodnej i ul. Szajblera stanowią mogą zaledwie znikomy odsetek przy kosztach przedsięwzięcia, poza temi zaś miejscami linja jest projektowana w niezabudowanych częściach bloków z ominięciem zupełnem znaczniejszych budynków.

Obszar zużyty pod budowę wewnętrznej linii dla wyłącznej komunikacji osobowej wynosiłby w przybliżeniu z uwzględnieniem 4 torów, oskarpowań oraz terenów stacyjnych dworców zestawczych i osobowych około 70 ha. Należy wszakże wziąć pod uwagę, że zwolnione zostają przy takim rozwiązaniu 8,8 ha gruntów obecnej kolei Fabryczno-Łódzkiej i aczkolwiek liczba ostatnia pozornie jest nikłą w porównaniu z zapotrzebowaną, to przy ocenie różnic wartości gruntów w śródmieściu i na krańcach — równoważnik taki nabiera znaczenia. Obszary nowopowstających ulic, placów i skwerów nie mogą tu być brane w rachubę, gdyż nabycie i wyzyskanie ich jest problemem regulacji komunalnej, wówczas, gdy kolejnictwo i jego zagadnienia spadają na barki państwa i komuna może li tylko być pomocną państwu przy dogodnych dla siebie rozwiązaniach.

Pod względem więc terytorjalnym urzeczywistnienie projektu nie napotyka na zbyt wielkie techniczne lub finansowe trudności.

Omawiane rozwiązanie układu tras kolejowych w obrębie miasta zespala się z najdogodniejszym ukształtowaniem wewnętrznych arterij komunikacyjnych. Sieć łódzkich ulic musi ulegz radykalnej reformie, dotychczasowa bowiem szachownica wązkich arterij komunikacyjnych nie odpowiada wymaganiom i potrzebom miasta, i nie stanowi logicznej konsekwencji naturalnego wewnętrznego ruchu.— Plan zabudowy i regulacji miasta przewidzieć musi takie ulice komunikacyjne, które, łącząc węzły intensywniejszego ruchu miejskiego odbarczałyby, przeciążone drogi i dałyby nowe możliwości przejeżdż i przejazdów, wpływających z naturalnych

konieczności. Projekt odpowiedniego rusztowania komunikacyjnego dla rozbudowy przyszłej Łodzi pociąga za sobą wypadkową, która w zakresie kolejowych problemów doprowadza do wyżej opisanego rozwiązania.

I tak kolej obwodowa przeznaczona dla ruchu towarowego wzgl. dla miejskiej komunikacji osobowej poza istniejącymi dziś towarowymi dworcami otrzymałaby nowe stacje ładunkowe:

- 1) Przy wybiegu ulicy Dąbrowskiej na wschodzie
- 2) W Widzewie
- 3) przy szosie Zgierskiej
- 4) „ „ Aleksandrowskiej
- 5) „ linii Kaliskiej pomiędzy Lublinkiem, a Karolewem, co włącznie z istniejącymi dworcami towarowymi
- 6) Łódź-Kaliska
- 7) Karolew
- 8) Chojny

dałoby gwarancję, że przywożone do Łodzi ciężary dochodziłyby do miejsca swego przeznaczenia możliwie najkrótszą drogą i oszczędzałyby wewnętrzne arterie komunikacyjne.

W dalszym ciągu rozbudowy należałoby pomnożyć ilość odnóg i bocznic kolejowych przeznaczonych dla obsługi prywatnych zakładów przemysłowych. Pod tym względem miasto musi jaknajspieszniej podjąć inicjatywę, współdziałając z dążnościami jednostek prywatnych. I tak należałoby przede wszystkim zmienić istniejące odnogi, będące własnością i przywilejem li-tylko pojedynczych przedsiębiorstw (naprz. Akc. T wo Karola Szajblera, Akc. T-wo I. K. Poznańskiego i t. p.) Dbając oto, aby odnogi takie, przeprowadzane przeważnie w poziomie terenu, nie krzyżowały się z wjazdowymi, a i wogóle bardziej ruchliwymi ulicami, należałoby je dostosowywać do istniejących już fabrycznych skupień. Rozgałęziona bocznicą generalną winnaby się wcinąć niemal aż do ulicy Piotrkowskiej dotykając możliwie największej ilości fabryk.— W celu przeprowadzenia ewakuacji przemysłu na południowy wschód, wzgl. na południowy zachód miasta, należałoby jaknajspieszniej przystąpić do wykuwu terenów wzdłuż i obustronnie kolei obwodowej. W ten sposób udałoby się normować ceny gruntów, przeznaczonych dla celów przemysłowych. A z góry rozbudowana sieć odnóg i bocznic kolejowych automatycznie pociągnęłaby za sobą przedsiębiorstwa przemysłowe. W tym względzie pod żadnym pozorem nie należałoby czekać z budową do tego czasu, aż przedsiębiorstwa takie w wymienionych dzielnicach powstaną, a przeciwnie z góry stworzyć odpowiednie warunki dla ich rozwoju.

Jak już wyżej zaznaczono, Łódź coraz poważniej liczyć się musi z dowozem artykułów spożywczych przy pomocy kolei. Taki stan rzeczy pociągnie za sobą konieczność wzniesienia wielkich hal targowych, któreby jaknajdogodniej obsługiwały dzielnice mieszkalne. Wykorzystanie na ten cel prywatnej odnogi Akc. T-wo I. K. Poznański, wzgl. zbudowanie przy ul. Brzezińskiej specjalnej bocznicą równoległą do projektowanego podtorza dla wyłącznej komunikacji osobowej — ułatwiłoby dowóz artykułów spożywczych i w znacznym stopniu unormowałoby tę gałąź w gospodarce miejskiej.

Wielkość węzła kolejowego, jaka jest przewidywana dla Łodzi, wymagać będzie odpowiednich dworców zestawczych i rozdzielczych. W omawianej propozycji dworce takie pomyślane są na południu i na północy u wybiegu linii, przeznaczonej dla wyłącznej komunikacji osobowej jako

nie zbyt odległe od głównych stacyj. Podawanie i usuwanie pociągów i rezerw byłoby łatwe i szybkie. Większy z nich, a mianowicie w okolicy Chojen posiadać by musiał większe warsztaty reparacyjne, tak skąpo rozsiane u nas w kraju. Że zaś Łódź jest odpowiednim miejscem dla takiego przedsiębiorstwa kolejowego, zaznaczono już wprzód, gdy była mowa o konieczności współdziałania przy rozwoju ciężkiego przemysłu w Łodzi.

Ruch osobowy z miejscowości odległych i bliższych byłby kierowany po linii specjalnie na ten cel przeznaczonej. W pobliżu ulicy Dąbrowskiej i na Bałutach Starych mieściłyby się pomocnicze dworce osobowe. Pomiedzy ulicami Dzielną i Przejazd na tejsze linii — główny centralny dworzec osobowy.

Projektowany układ dałby możliwość osobowej lokalnej komunikacji po dwóch pierścieniach, a mianowicie po pierścieniu wschodnim i zachodnim. Taka komunikacja jest nader pożądaną i niemal wszystkie większe miasta posługują się obwodowymi drogami przy pomocy jakiegokolwiek środka lokomocji; tory zaś kolei żelaznych są dla tego celu nadzwyczaj dogodne.

Projektowany główny dworzec osobowy mieściłby się na terenach obecnej kolei Fabr. Łódzkiej, mniej więcej w linii ulicy Wodnej. Mało zabudowana okolica dałaby możliwość utworzenia odpowiednich placów i skwerów raz architektonicznego ukształtowania mas i grup przez wzniesienie budynków i urządzeń ściśle związanych z intensywniejszym ruchem miejskim.

Leżąc niemal w środku ciężkości całej figury miasta, po przeprowadzeniu odpowiednich ulic, stanowiłby taki przejściowy dworzec centralny biegun, normujący całość tętniącego ruchu i dałby możliwość normalnego rozwoju.

Cały układ dla Łodzi rozwiązanie kolejowe, która niedaleka przyszłość jako nieodzowne urzeczywistni. Łódź pozbedzie się sztucznych, dotychczasowych barykad hamujących ruch. Zarzut jakoby przeważająca część pociągów, nadchodząca do Łodzi ze wschodu lub zachodu, kierowana była sztucznie w miście z południa na północ — nie wytrzyma krytyki, gdyż sfera wpływu kierunku ruchu w samym mieście nie sięga dalej jak w promieniu 25 kilometrów, a w granicach okręgu łódzkiego, jak już zaznaczono, tylko wahadłowy ruch z południa na północ i odwrotnie zespala się z organizmem miejskim.

Łódź jest miastem, które wszystkie swe surowce sprowadza zdaleka i gotowe lub półgotowe swe wytwory daleko znów wysyła. Znaczenie i wartość Łodzi tkwi jedynie w twórczości i organizacyjnej i konstrukcyjnej swoich fachowców, swojej wykwalifikowanej pracy, swojej sile roboczej. Jeżeli to niezgłębione bogactwo, a więc twórczość organizacyjna i konstrukcyjna była i będzie wyrocznią bytu Łodzi, to podstawę jej życia na przyszłość stanowić będzie skonstruowany i zorganizowany przewóz. Każda przeszkoda, każda niedoskonałość w ruchu — zmniejszy wielokrotnie zdolność produkcyjną Łodzi, zdolność polskiego przemysłu do współzawodnictwa na rynkach światowych. A więc jeżeli z jednej strony przy zagadnięciach kolejowych wymagana jest jaknajgłębsza rozważa, — to z drugiej strony niezbędnym jest szeroki, daleką przyszłość obejmujący widok i nieustraszony jaknajodważniejszy gest przedsiębiorczy.—

Rozwój komunikacji podmiejskiej.

Łódź-miasto przeszło półmilionowe, stolica przemysłu polskiego, z którym związane są tysiącem interesów zarówno mniejsze ośrodki przemysłowe, jak i okolice wiejskie, pod względem środków komunikacji z najbliższymi okolicami jest w zupełnym zaniedbaniu, nie posiada dostatecznej ilości dobrych dróg kołowych, a tym mniej jeszcze szybkiej, częstej i taniej komunikacji kolejowej.

Kiedy na zachodzie znacznie mniejsze miasta posiadają całe sieci racjonalnie rozbudowanych kolejek i tramwajów, łączących je z bliższymi i dalszemi okolicami, Łódź posiada parę oddzielnych linii kolejek elektrycznych na zachód od miasta, wschód nie posiada ani jednej tego rodzaju linii kolejowej. Aby tym brakiem zaradzić, miasto opracowało projekt racjonalnej sieci kolejek elektrycznych, łączących Łódź i okolice. Na pierwszym planie jako najpilniejsze, jest przeprowadzenie tramwaju pomiędzy Łodzią i Tomaszowem oraz Łodzią i Brzezunami, któryby miał za zadanie przewóz pasażerów i towarów.

Co da tramwaj Łódź-Tomaszów i Łódź-Brzeziny mieszkańcom Łodzi?

Tramwaj jako środek komunikacji częsty, szybki i tani, przyczyni się do stworzenia w okolicach Łodzi, całego szeregu miejscowości letniskowych i wycieczkowych, z których mieszkańcy Łodzi będą mogli korzystać w czasie wywezasów letnich, czy to mieszkając przez lato, czy przez robienie częstych wycieczek, czy wreszcie mieszkając przez rok cały i dojeżdżając do swych zajęć.

Możliwość zamieszkiwania przez cały rok poza miastem, pozwoli mieszkać w warunkach znacznie higieniczniejszych i tańszych, aniżeli obecnie przy braku mieszkań w Łodzi.

Dalej mieszkańcy Łodzi będą mogli łatwiej i taniej zaopatrywać się w niezbędne środki żywności.

Co da tramwaj Łódź-Tomaszów przemysłowi łódzkiemu?

Ponieważ Tomaszów położony nad Pilicą posiada doskonałą wodę, której Łódź zupełnie jest pozbawiona, przemysł łódzki już przed wojną był w ścisłym kontakcie z Tomaszowem, posyłając swoje półgotowe wyroby do farbiarni i wykończalni tomaszowskich. Przed wojną przewóz towarów odbywał się koniami, których obecnie brak; po wybudowaniu tramwaju przewóz towarów odbywać się będzie bez porównania szybciej i bezpieczniej tym bardziej, że szerokość toru na tramwaju Łódź-Tomaszów, odpowiadać będzie szerokości toru tramwajów miejskich i dlatego możliwe będzie przeprowadzenie bocznice, wprowadzenie wagonów zarówno do fabryk łódzkich jak i tomaszowskich.

Co da tramwaj Łódź-Tomaszów i Łódź-Brzeziny mieszkańcom wsi?

Szybki, tani i wygodny przejazd do miasta po potrzebne zakupy, szybki, tani i wygodny przewóz produktów swoich na rynki miejskie bez potrzeby używania jak obecnie koni; tym sposobem tramwaj jakoby przybliży wieś do miasta, po przeprowadzeniu tramwaju, rolnicy, mając ułatwiony przewóz produktów do miasta, będą mogli pozakładać ogrody war-

rzywne, dające znacznie większy dochód aniżeli uprawa roli, a których obecnie, właśnie z powodu utrudnionej komunikacji jest zupełny brak, wreszcie po przeprowadzeniu kolei wartość gruntów wzrośnie.

Wstępny projekt jest już opracowany i złożony w Ministerstwie Kolei Żelaznych dla uzyskania koneesji.

W celu realizacji budowy tramwaja, miasto projektuje stworzenie spółki akcyjnej, której akcjonariuszami byłiby w pierwszej linii zainteresowani mieszkańcy wsi i miast; jako akcjonariusze przystąpią również miasto: Łódź-Tomaszów oraz zainteresowane sejmiki.

Kronika miejska.

— **Magistrat, a Kasa pomocy im. J. Mianowskiego.** W związku z uchwaleniem przez Radę Miejską subsydjum dla kasy im. J. Mianowskiego, Magistrat otrzymał od komitetu zarządzającego tejże kasy pismo następujące:

Postanowienie Rady Miejskiej m. Łodzi na wniosek Magistratu przyznania kasie im. J. Mianowskiego stałego subsydjum w sumie 200 tysięcy marek rocznie, Komitet Kasy przyjął ze szczególną wdzięcznością.

Widzimy w niem wyraz nie tylko uznania dla 40 letniej pracy naszych poprzedników, ale jednocześnie podniecie do dalszych wysiłków w walce z trudnościami finansowemi, jakie stoją na przeszkodzie rozwinięciu szerokich planów wzmocnienia twórczości naukowej w wolnej Rzpltej.

Seideczne podziękowanie składa Komitet również Radzie Miejskiej za uchwalenie wniosku p. Rzewskiego z wezwaniem „o zwrócenie się do Zarządu Związku Miast w przedmiocie opodatkowania miast Rzpltej na rzecz Kasy, proporcjonalnie do ilości mieszkańców“. Gdyby przykład m. Łodzi znalazł istotnie naśladowców moglibyśmy jaśniej patrzeć na przyszłość nauki polskiej, której potrzeby są dziś większe, aniżeli kiedykolwiek dotychczas, bo niestety musimy nie tylko zaspokoić bieżące potrzeby chwili, ale nadto wyrównać zaległość z dawnych lat niewoli oraz budować podwaliny dla przysz-

lego rozwoju naukowego Polski. Nie dziw tedy, że nasz budżet tegoroczny sięga setki milionów.

Raz jeszcze składając gorące podziękowanie Panom za tak szczere zajęcie się sprawą popierania nauki ojczyznej, polecamy nadal Kasę im. J. Mianowskiego Ich dobrej pamięci.

— **Zmiana dykcji teatru.** Magistrat m. Łodzi postanowił rozpisac konkurs na stanowisko dyrektora teatru miejskiego w Łodzi.

Termin składania ofert uplywa w dn. 20-go maja r. b.

— **Osobiste.** Prezydent Rzewski, ławnik Badzian i dyrektor zarządu głównego — Pilec, wyjechali w sprawach miejskich do Warszawy.

Prezydenta — zastępować będą: wiceprezydent dr. Stąpnieki i ławnik Arndt, p. ławnika Badziana — kierownik Oddziału Podatkowego p. E. Richter, zaś dyrektora Pilecra — wicedyrektor M. Kalinowski.

— **Kanalizacja i wodociągi.** Ponieważ wykonanie projektu inż. Lindley'a obecnie z powodu braku środków materialnych jest niemożliwym do wykonania, magistrat przystąpił do robót kanalizacyjnych podług planu bardziej przystępnego.

Plan ten polega na skanalizowaniu śródmieścia, które jest najbardziej zaludnione, gdyż posiada 100 tysięcy mieszkańców. Przestrzeń mająca ulec skanalizowaniu zawarta jest między ulicami Anny, Kilińskiego, Konstanynowską i Ludwiki.

Koszt skanalizowania powyższej przestrzeni wyniesie 2 miljardy mk.

Aby zachęcić finansistów do wzięcia udziału w budowie kanalizacji, magistrat wyasygnował 100 milionów marek na rozpoczęcie robót. Rozpisano już konkurs na budowę domu administracyjnego i szopy za miastem za koleją kaliską przy ulicy Karolewskiej.

W ciągu roku, bieżącego mimo późnego rozpoczęcia robót, oraz braku materiału będzie budowany kolektor długości 1 kilometra. Zaś cała sieć kanalizacyjna będzie oddana do użytku publicznego za 5 lat, zaliczenie od środków materialnych.

Wodociągi również obsługiwać będą z początku tylko śródmieście, gdyż koszt budowy ich pdg. projektu inż. Lindley'a wynosiłby 15 miliardów marek. Wodę będzie się czerpać ze studni artezyjskiej, która stanie na terenie wolnej gazowni miejskiej na Rokiciu.

Koszta budowy wodociągów według zmniejszonego planu wyniosą 1 miliard mk. zaś na początek magistrat wyasygnował 100 milionów mk.

Roboty zostaną natychmiast rozpoczęte.

— **Żądania pracowników tramwajowych.** Zarząd związku pracowników tramwajowych przesłał dyrekcji K. E. Ł. żądanie podwyżki 50 proc. do płac dotychczasowych z terminem do 1 kwietnia r. b.

Z życia miast polskich.

Chojnice.

Przeciw ostatnim wyborom do rady miejskiej lewica założyła protest. Rada miejska odrzuciła ten protest 20 głosami, przeciw 7. Przeciw tej uchwałie wnieśli pp. Mięsi-kowski i Jabłoński skargę do sądu administracyjnego w Torunia. Sąd

administracyjny unieważnił wybór tylko jednego członka rady, p. Kalcoty, który, będąc komisarycznym płatnym zastępcą burmistrza, nie mógł zarazem zostać członkiem rady miejskiej.

Z Piotrkowa.

Tow. popierania hodowli koni, zachęczone nadspodziewanym sukcesem zeszłorocznych wyścigów, zamierza wznowić w przyszłym sezonie wyścigi racjonalne, dla stwierdzenia rasy koni i hodowli.

W tym celu zarząd tow. zwrócił się do Magistratu m. Piotrkowa z propozycją wydzierżawienia towarzystwu na czas dłuższy terenu wyścigowego, stanowiącego własność miasta.

Magistrat zajął naogół stanowisko przychylnie, oświadczając gotowość wydzierżawienia to a, jednak nie na dłuższy czasokres, lecz na każdy sezon.

Z Włocławka.

Nowa szkoła. Przystąpiono do budowy gmachu Szkoły Technicznej. Dzięki uzyskaniu znacznie większych kredytów gmach szkoły będzie okazały i pomieści szereg szkół.

Z Krakowa.

Zjazd delegatów miast małopolskich i Śląska Cieszyńskiego w sprawie omówienia kwestji podatkowej odbył się 5-go marca w Krakowie o godz. 10 przed południem w sali Rady Miejskiej.

* * *

W ostatnim czasie województwo krakowskie zwróciło się do prezydium miasta z prośbą, by prezydium wypowiedziało swą opinię, co do przemiany dyrekcji policji na starostwo grodzkie. Prezydium miasta, odpowiadając obszernym memorjałem, zaznaczyło, że kwestja nazwy wspomnianej instytucji jest rzeczą

dogorzedną i dla ogółu mieszkańc^{ów} Krakowa obojętną. Bo nie o formę chodzi i nazwę, ale o treść, żywotność i ustrój wewnętrzny danej władzy.

Włocławek.

Nowo wybrany wice-prezydent adw. Jan Gadomski przystąpił do urzędowania w dn. 1 marca r. b. Objął ogólne kierownictwo: wydziałem opieki społecznej, urzędem zdrowia, sprawami wojskowemi, biurem meldunkowem, paszportowem, spisu ludności i aktów stanu cywilnego wyznań niechrześcijańskich.

— W tych dniach została uruchomiona fabryka cegły selykatowej (z wapna i piasku) przy szosie niezawskiej. Fabryka była założona przed wojną i rozwijała się dobrze.

Tczew.

„Prawda” poznańska donosi: Głośna swego czasu afera b. starosty Arczyńskiego, której epilog rozegrał się w ostatnich dniach przed sądem w Toruniu, znalazła także oddźwięk w osobie burmistrza p. Orcholskiego, kupca bławatnego z Tczewa. Otóż po owym procesie, gdzie także jako świadek występował burmistrz Orcholski, po ukończeniu tegoż, został tenże telegraficznie wezwany do województwa w Toruniu, aby się natychmiast stawił u swej przełożonej władzy. W międzyczasie zaś przysłany został z ramienia województwa komisarz rządowy, który objął ‘oficjalnie’ urzędowanie jako tymczasowy burmistrz. Jak się z kompetentnych źródeł dowiadujemy, zawieszony w czynności burmistrz p. Orcholski nie wróci już więcej na swe stanowisko w Tczewie, Również są pewne poszlaki, zwracające się przeciw byłemu burmistrzowi Orcholskiemu, jak wykazało śledztwo z d. 20 lutego, że tenże miał już niejedną aferę o sprzeniewierzenie i fałszowanie dokumentów, skutkiem czego toczyło się przeciw niemu śledztwo.

Lwów.

W departamencie magistratu lwowskiego zgłoszono w ubiegłym karnawale 360 zabaw, a do kasy wpłynęło z opłat od biletów przeszło pięć m. ljonów.

— Sekcja mieszkaniowa lwowskiej Rady Miejskiej stwierdziła, że we Lwowie, cierpiącym dotkliwie na brak mieszkań, jest w gmachu b. namiestnictwa galicyjskiego aż 250 pokoiów „nieopalaných, a więc nie-żywaných”; że starostwo lwowskie zajmuje aż 43 pokoi; gdy dla całego personelu starostwa wystarczyłoby najzupełniej połowa tej liczby; że inspektorat pracy dla 7 urzędników zajmuje aż 14 pokoiów i t. d. i t. d. Sekcja uchwaliła rezolucję, wzywającą prezydium m. Lwowa aby zwróciło uwagę województwa, że starostwo i inspektorat pracy powinny bezwarunkowo choćby połowę zajmowanych pokoiów natychmiast opróżnić, a następnie przenieść się całkiem do owych 250 nieopalaných pokoiów w gmachu b. namiestnictwa. Pełzatem sekcja wzywa prezydium miasta, aby zwróciło uwagę ministerstwa robót publicznych, że winno corychciej zarządzić opróżnienie mieszkań prywatnych, zajętych na urzędy państwowe, oraz wykończyć narazcie gmach pocztowy.

Kasa drobnych rzemieślników.

Komitet Obywatelski podczas okupacji niemieckiej, chcąc przywrócić z pomocą bezrobotnym rzemieślnikom, utworzył kasę, z której wydawał pożyczki. Z braku środków działalność kasy została wstrzymana, ale Wydział Opieki Społecznej Magistratu projektuje wznowić działalność kasy, jako koniecznej instytucji dla drobnych rzemieślników nie posiadających wyrobionego kredytu i na ten cel wstawił do budżetu 1,000,000 mk. na kapitał obrotowy. Zanim Rada Miejska prosiła kwotę zatwierdzi, Wydział Opieki postanowił

rozpocząć ściąganie z członków za-
ległych pożyczek, których suma wy-
nosi 200,000 rb.

Międzynarodowa konferencja sanitarna.

W sprawie zainicjowanej przez
Rząd Polski Międzynarodowej Konfe-
rencji Sanitarnej w Warszawie
Biuro Prasowe M.S.Z. komunikuje:

Napływające z Rosji oraz liez-
nych punktów Rzpltej informacie
zapowiadają nasuwające się na wio-
snc niebezpieczeństwo niepomierne-
nego wzrostu wszelkich epidemji.
Sekretarz Ligi Narodów w ostanim
cyrkularza, rozesłanym na początku
latogo r. b. zwrócił również uwagę
wszystkich Rządów na grożące roz-
szerzenie się epidemji. Pas graniczny
pomiędzy Polską i Rosją, zdaniem
Sekretarjata, jest obecnie mniej
przygotowany niż w latach ubiegłych
do oparcia się żywiołowej fali re-
migracji, przynoszącej epidemję na
zachód. W styczniu r. b. pojawiły
się już ogniska tyfusowe w Prasiach
Wschodnich i pod Frankfurtem
n/Odra.

W tym stanie rzeczy Rząd Pol-
ski, przypuszczając, że Państwa
europejskie w obliczu grożącego im
niebezpieczeństwa zdobędą się na
skoordynowany wspólny wysiłek wal-
ki z epidemjami, zdecydował się za-

inicjować Międzynarodową Konfe-
rencję Sanitarną w Warszawie. Kor-
zystając z powziętej przez ostatnie
Posiedzenie Ligi Narodów uchwały,
zalecającej wszystkim państwom od-
woływanie się w wypadkach potrze-
by traktowania międzynarodowych
kwestyj, do pomocy Ligi narodów i
mając na względzie fakt prowadze-
nia od trzech lat przez Ligę Nar-
dów walki z tyfusem na terytorjum
Rzpltej, Rząd Polski zwrócił się do
prezesa Hymansa, prosząc go o zwo-
łanie konferencji fachowej i propo-
nując Warszawę jako miejsce Kon-
ferencji, która powinna odbyć się
jaknajrychlej z następującym porząd-
kiem dziennym:

1) Obecny stan epidemji Europy
Wschodniej.

2) Sprawa zarządzeń antyepide-
micznych, jakie miały być powzięte
przez wszystkie zainteresowane pań-
stwa.

3) Opracowanie szczegółowego
planu akcji sanitarnej w Rosji i Ukra-
inie i w krajach ościennych, oraz
wyszukanie niezbędnych środków
dla zrealizowania tego planu.

W odpowiedzi swojej Hymans
imieniem Rady L. N. zaaprobował
inicyatywę Rzpltej, wobec czego wzo-
raj wystosowane zostały telefoniznie
zaproszenia, naznaczające otwarcie
Konferencji na 20 marca r. b.

Wkrótce wyjdzie z druku

Przewodnik dla Urzędów Stanu Cywilnego

opracowany przez prezydenta Rzewskiego i I. Szwarcmana
kierownika U. S. C.

zawierający między innymi wszelkie rozporządzenia i przepisy
dotyczące prowadzenia aktów stanu cywilnego obowiązujące
na wszystkich ziemiach Rzeczpospolitej.

Wobec ograniczonego nakładu „Przewodnik” należy
zamawiać z awczasu w Urzędzie Stanu Cywilnego
przy Magistracie m. Łodzi, ul. Zachodnia № 52.

Katalog Biblioteki Wydziału Statystycznego Magistratu m. Łodzi.

(Dokończenie).

c) w języku francuskim.

Nr. Inwent.	AUTOR	TYTUŁ DZIEŁA	Wydawca	Miejsce i wydania	ROK
420	—	Statistique de la Ville de Helsingfors - commerce extérieur	Bureau municipal de stat.	Amsterdam	1920

d) w języku rosyjskim.

122		Trudy Warszawskowo Statistyczeskawo Kom.: Fabriczno-zawodskaja i kustarnaja promyszlennost	Statist. Komitet	Warszawa	1907
-----	--	--	------------------	----------	------

XX. Krajoznawstwo.

a) w języku polskim.

232	Chołoniewski A.	Nad polskim morzem . Mapa Rzeczypospolitej Polskiej .	Odb. „Świata” J. Zabiello	Warszawa Paryż-Kraków	1912 1919
285 208	Wasilowski Leon W. L.	Kresy wschodnie . Zarys stosunków galicyjskich .	Tow. Wydawnicze	Warsz. Kraków	1917

b) w języku niemieckim.

65	—	Führer durch Posen	Verkehrsver.	Posen	1914
78	—	Karlsruhe	Stadtrat	Karlsruhe	
67	—	Posen	Verkehrsver.	Berlin	1915
388	—	Reliefkarte von Lodz, Lowicz u. Umgebung	Frank'sche Verlags-handlung	Stuttgart	
68	—	Verkehrsbuch für das Posener Land	Verkehrshand	Posen	1914

c) w języku francuskim.

390	—	Almanach polonais 1921	L'Institut d'Economie sociale	Warszawa	1921
-----	---	------------------------	-------------------------------	----------	------

XXI. Historia.

a) w języku polskim.

165	Belfot Basc.	Historja komuny paryskiej		Warszawa	1906
228	Bobrzyński, Jaworski, Milewski	Z dziejów odrodzenia politycznego Galicji 1859—73 .	Gebethner i Wolff	„	1905
225	Driaudet et Monot	Dzieje polityczne i społeczne XIX wieku			
228	Feldman Wilh.	Dzieje polskiej myśli politycznej w okresie porobiorowym	„Książka”	Kraków	1918

№ invent.	AUTOR	TYTUŁ DZIELA	Wydawca	Miejsce i wydania	rok
408	Gąsibrowska N.	Komuna Paryska . . .	Zw. Rob. Stow. Spół.	Warszawa	1921
219	Golińska-Da- szyńska dr.	Miasta i cechy w da- wnej Polsce . . .	"	"	1906
338	Kutrzeba Stan.	Historja ustroju Polski w zarysie porozbiorach	Ks. Polska W. Połonieckiego	Lwów	1920
221	Marx Karol	18-brumaire'a Ludwika Bonaparte	"	Paryż	1907
147	Mendelson	Historja ruchu komuni- stycznego . . .	Wyd. Polskie	Lwów	1905

XXII. R ó ż n e.

a) w języku polskim

50	—	Czas. Kalendarz . . .	R. Dobranicki	Łódź	1914
875	Bobthner i Wolff	Katalogdział nakładowych	Geb. i Wolff	Warszawa	1919
466	—	Głos niezależny; czaso- pismo . . .	Zw. Młod. Socjalist.	"	1921
57	—	Ilustrowany przewodnik po Łodzi . . .	St. Miszewski	Łódź	1912
52	—	Informator m. Łodzi 1919	Magistrat	"	1919
53	—	" " " 1920	"	"	1920
42	—	Kalendarz informator . . .	Milicja "miejska	Warszawa	1919
44	—	Kalendarzyk historyczno- polityczny m. Warszawy	Magistrat	"	1917
45	—	Kalendarz. Kościuszk. 1918	Tow. „Globus“	Łódź	1918
46	—	" " " 1919	J. Ruzzkowski	"	1919
47	—	" " " 1920	"	"	1920
49	—	Kalendarz Tow. Krzewie- nia Oświaty	Tow. Krzew. Ośw.	"	1916
870	—	Rocznik Tow. Naukowe- go w Warszawie 1917 r.	Tow. Naukowe	Warszawa	1918
19	Rygier Leon	Główne zasady pisowni	"	"	"
58	—	Słownik lekarski polski	Tow. Lekarskie	Kraków	1905
48	—	Spis abonentów Łódz- kiej sieci telefonicznej na 1920 r. . .	Tow. „Globus“	Łódź	1920
71	—	Spis ulic i placów do planu m. Łodzi . . .	"	"	1913
70	—	Warszawa; Księga adre- sowa . . .	Warsz. drukar. wy- dawnictwo	Warszawa	1920

b) w języku niemieckim.

87	—	Jurisprudenz und Staats- wissenschaften katalog	F. Hoesick	Warszawa	"
81	—	Lodzer Kalender . . .	Neue Lodzer Zt.	Łódź	1917
82	—	" " " " . . .	"	"	1918
88	—	Lodzer Informations Ka- lender . . .	"	"	1920

Przetargi publiczne.

Przebrakowanie glic kamieniem polnym około 26.000 mtr.³ braka ma być powierzony w drodze publicznego przetargu.

Warunki przetargu można przejrzeć w Oddziale Brakarskim Magistratu m. Łodzi—ul. Towo-Targowa № 24— w godzinach biurowych i mogą być tamże nabyte w miarę posiadania po cenie mk. 100.— za egzemplarz.

Oferty należy podawać w dniu 21 marca 1922 roku o godz. 10-cj przed południem w kopertach zamkniętych, zaadresowanych: „Do Magistratu, Wydział Budownictwa”, z oznaczeniem przedmiotu przetargu.

Oferty zostaną otwarte w Wydziale Budownictwa — Plac Wolności № 14, pokój № 26, w oznaczonym terminie w obecności abiegających się osób.

Ostateczny termin powierzenia dostawy upływa po 8-eh tygodniach.—

MAGISTRAT

Łódź, dnia 23 marca 1922 r.

Wydział Budownictwa.

O G Ł O S Z E N I E.

Kontroler Urzędu Mieszkaniowego p. Adam Mickiewicz, zagabił legitymację № 14 z dnia 21/X. 1921 roku, wydaną przez Magistrat m. Łodzi, uprawniającą go do oględzin mieszkań.

Legitymację tę niniejszym oświadczam.

Magistrat m. Łodzi.

O G Ł O S Z E N I E.

Magistrat m. Łodzi ogłasza przetarg na wywózkę nieczystości w czasie od 1/IV do 31/XII 1922 roku z gmachów miejskich i dzierżawionych przez instytucje miejskie.

Oferty w zamkniętych kopertach należy składać w Wydziale Gospodarczym, Dzielna 2a, II piętro, do dnia 20 marca r. b. Spis nieruchomości jest do przejrzania tamże.—

Łódź, dnia 16 marca 1922 r.

Magistrat m. Łodzi.

Treść numeru 12-ego:

Nowa wielka pożyczka departamentu Sekwany.—

Dział sprawozdawczy:

Uchwała Magistratu № 213 z d. 7. II. 1922.— Protokół 9 posiedzenia Rady Miejskiej z dn. 15 marca 1922 r.— Sprawozdanie z Urzędu Stanu Cywilnego za m. luty.—

Zarządzenia władz naczelnych.

Ustawa z d. 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów miejskich i o karach, nakładanych przez gminy miejskie za fałszywe zeznania podatkowe na obszarach b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.—

Zagadnienia komunalne.

Komunikacja kolejowa Łodzi.— Rozwój komunikacji podmiejskiej.—

Kronika miejska.—**Z życia miast polskich.—****Katalog biblioteki Wydziału Statystycznego.**

Licytacje przymusowe

Dnia 22 marca 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Jakóba 12, zegar, Targowa 9, stół, Andrzeja 7, sztuka towaru, Brzezińska 79, szafa, Piotrkowska 96, kasa ogniotrwała i biurko, Grodzińska 10, zegar, Grodzińska 14, zegar, Miłsza 48, umywalnia, Karolewska 16, lustro, Cegielniana 2, otomana, Wólczańska 18, zegar, Cegielniana 8, etażerka, Cegielniana 8, stolik, Gdańska 28, kredens, N.-Cegielniana 7, zegar, Zawadzka 36, krzesła, Al. 1 Maja 45, gramofon, Piotrkowska, 17, tremo, Zawadzka 36, lustro i kapa, Wólczańska 3, maszyna i stół, Wólczańska 4, otomana, Zachodnia 49, lustro, Zachodnia 54, zegar, Zachodnia 54, kasa ogniotrwała, Zachodnia 54, prasa żelazna, Zachodnia 57 zegar, Zakątna 17, stół Nawrot 99, stół, Lutomińska 19, szafka, Cegielniana 26, koldry, Wschodnia 43, zegar, Konstantynowska 42, krzesło, Przejazd 86, palto.

Dnia 23 marca 1922 r. od godz. 9 ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Dzielną 49, biurko, Rozwadowska 13, krzesło, Dzieńna 49, krzesło, Kilińskiego 41, zegar, Nawrot 99, lustro, krzesła i koldra, Wysoka 18, kredens, Rozwadowska 13, zegar, Kilińskiego 108, kredens, Gubernatorska 3, kapa, Gubernatorska 17, lustro, Pusta 12, lustro, Wólczańska 237, biurko, Piotrkowska 199, zegar, Piotrkowska 199, kapa, Wólczańska 337, firantki, Wólczańska 237, stół, Wólczańska 237, komoda, Leśna 13, lampa, Przejazd 30, stolik, Lipowa 31, szafa, Kilińskiego 91, garderoba z lustrem, Przędzalniana 16, stół.

Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi.

Odbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi ul. Zawadzka № 7.